

ALPHEN NEDERLANDSCHEN SCOURANT.

De prijs der Advertentien is... Wensdag, Donderdag, Zaterdag en Zondag, is...

DONDERDAG 28 MEI

De prijs der Advertentien is... regels / 1,00, en voor elke regel...

De nieuwe interimaire minister van binnenlandsche zaken.

De plaats van interimaire minister van binnenlandsche zaken hebben wij eenen anderen interimairen minister ontvangen. Dat de heer VAN DER HEIM aftreden zou met 1 juni, was reeds bij zijne benoeming bepaald.

In het eerste geval, wanneer de zorg voor zijne reputatie den heer VAN VOLLINGHOVEN belette, zich voor goed aan de mannen des behoude aan te sluiten, zoo is dit zoeken naar een ander, die minister van binnenlandsche zaken wezen wil, een onmededeelzaam bewijs van de verkeerdheid van een stelsel...

Ontbreekt het, daarentegen, den heer VAN VOLLINGHOVEN zelfs aan zoo veel bekwaamheid als voldoende wezen zou, om hem op gelijke lijn te stellen met de overige Excellencien, zoo mogt men er niet aan denken, hem tot interimairen minister te benoemen.

gedragen, zijn te gewichtig, dringen te diep in aller belangen door, dat men die zandberg niet in opbelevende handen kan overgaan.

Er zou evenwel, naar de meening van sommigen, nog eene derde reden kunnen bestaan, welke naar den kronkeligen weg te oordeelen, dien ons bestuur gewoon is te bewandelen, niet zonder waarschijnlijkheid zou kunnen wezen. Volgens de algemeene meening, is de heer BRUCE de man, welke den minister-zetel innemen moet; maar zijne eersucht wenschte eerst nog den praesidialen scepter tot het einde der zitting te zwaaijen.

Zulk eene kunstgreep ware bij zoo veel kwakzalverij, als wij dagelijks moeten opmerken, inderdaad niet onmogelijk; zij zou, echter, waarschijnlijk verkeerd uitkomen. Mogt men, weinige jaren geleden, met zeer weinig, een vereenvoudigd kiesstelsel, zich tevreden hebben laten stellen, de laatste jaren hebben genoeg doorsprekende voorbeelden aangetoond, dat er ook nog andere deelen der grondwet zijn, welke niet minder verandering behoeven.

De langdurige interimaire toestand, waarin het departement van binnenlandsche zaken verkeert, heeft groote nadeelen. Alle werkzaamheid bij het ministerie wordt daardoor verlamd; alle belangrijke beslissingen worden uitgesteld, alle gewichtige overwegingen worden vertraagd, totdat er een definitieve minister benoemd zal wezen.

Gelijk het met den heer VAN DER HEIM was, zal het met de meesten wezen. In plaats van hun kortstondig verblijf aan het hoofd van dat departement door werkelijke verbetering, door aanvulling van het ontbrekende te kenmerken, zullen zij hun interimaat als verschooning voor hun stilzitten aanvoeren.

Wij zijn, onder dit alles, benieuwd te zien, hoe veel interimaire ministers het departement van binnenlandsche zaken nog verslijten zal, vóórdat een definitief minister naast de heeren VAN HALL, VAN SON, DE JONGE, BAUD, DE LA SARRAZ plaats nemen zal.

Witruislandsche berichten.

POLEN.

Warschau, 28 mei. Gisteren namiddag is Z. M. de keizer hier aangekomen en door den prins stedsouder aan het paleis Lazienki verwelkemd.

Posen, 25 mei. Gisteren werd hier eene nieuwe arrestatie gedaan, welke veel opzien baart. Een officier van het hier gestationeerd 19da regiment infanterie, de lieutenant Maszkiewicz, wefs, namelijk, in hechtenis genomen.

DUITSCHLAND.

Frankfurt, 28 mei. Men zegt, dat onlangs de Italiaansche staten onderling eene overeenkomst hebben aangegaan betrekkelijk al de te nemen staatkundige en militaire maatregelen, welke kunnen strekken tot voorkoming van het stroomen der troepen van buiten als van binnen.

Het protokol, dat, onder medewerking der beide door Rusland en Oostenrijk naar Berlijn gezonden gevolmagtigden, op den 15den april aldaar tot stand gekomen is en betrekking heeft op de te nemen maatregelen ten aanzien van de republiek Krakau is op den 15den mei door den koning van Pruisen geratificeerd. De uitwisseling der ratificatiën zal eerlang plaats vinden.

ZWITSERLAND.

Zürich, 23 mei. Heden komt de nieuwe groote raad voor de eerste maal bijeen, om zich, na onderzoek der processen-verbaal, formeel te constitueren en vervolgens over te gaan tot de verkiezing van 12 inderde leden van den grooten raad, zijnen president, vice-president en van het bureau. In welken zin deze keuzen zullen uitvallen is niet twijfelachtig; de radikale bladen zijn daarover zeer eenstemmig.

OOSTENRIJK.

Wenen, 27 mei. In Steiermark is op den 7den mei de heersende keizersaats-plaats Maria Pirowskitch in het Sandal een roof der vlammen geworden. Acht en dertig huizen, het grootst gedeelte van het vee en alle roerende have en goed der bewoners zijn daarbij vernield.

De luitenant-kolonel Bentdek is, naar het schijnt de eenige persoon, wiens gedrag in de zaken van Galicie, in alle deelen door het gouvernement is goedgekeurd, want hij is de eenige, die belooningen heeft ontvangen. Zijne benoeming tot ridder van de Leopoldsorde is dadelijk gevolgd geworden door zijne bevordering tot den graad van kolonel. Het behoudzame gedrag des governments ten aanzien der overige galicische autoriteiten kan doen onderstellen, dat hunne handelingen eenigen grond hebben opgeleverd daarvoor, dat het gouvernement deze niet wilden blootstellen aan de beschuldiging van de liberale drukpers.

PRUISSEN.

Berlijn, 25 mei. In zake der poolsche aangelegenheid moeten aan den aartsbisschop van Posen, naar men ons ten stelligste verzekert, van hoogerhand zoo hartelijke verzekeringen van gezindheid tot zachte en wilde behandeling gegeven zijn, dat hij geheel gertugsteld naar huis terugkeerde.

Königsbergen, 24 mei. De poolsche samenzwering blijft steeds onze politie bezig houden. Dezer dagen hebben hier en te Memel nog eenige inhechtenisnemingen plaats gehad. Die van een Poolsch boekverkooper heeft eene levendige sensatie verwekt.

Men verneemt wijders, dat de bisschop dezer stad van den paus eenen brief heeft ontvangen, in welken de heilige vader hem bedankt in de vlijendste bewoendingen voor den ijver, welken hij in de afgeleegene zitting van de Eerste Kamer heeft aan den dag gelegd voor de verdediging der katholieke belangen.

ENGELAND.

Londen, 26 mei. Volgens de Brighton Gazette, van 21 dezer, heeft de heer Jenner, nederlandsch vice-consul te Rijn, op verzoek van den heer J. W. May, nederlandsch consul-generaal te Londen, den 20sten dezer te Eastbourne, de gouden, zilveren en bronzen erepenningen uitgereikt aan de personen, die zich verdienstelijk hebben betoond door het reddend der ekvipadje van het nederlandsch barkschip de *Tyne Cornelissen*, kapitein H. D. van Wyck, hetwelk op te terugreis van Batavia naar Amsterdam den 28sten december 11. bij Eastbourne gestrand is. De zuid-hollandsche maatschappij tot redding van schipbreukelingen, te Rotterdam gevestigd, had die belooningen aan de redders toegelegd; terwijl de nederlandsche handelsmaatschappij de reeders van het schip en de kapitein nog eene som van 26 £ hadden bijeengebracht, welke onder de redders verdeeld werd. Luitenant Nicholl, die de gouden medalie ontving, voerde naar de bevestigden het woord en eindigde zijne rede aldus: „Ik zal het niet alleen een plicht, maar een genoegen rekenen, elke dienst, die in mijne macht is, aan Nederlanders, die ik ooit ontverhoopt en tot ongeluk mogt vinden, te bewijzen." De luitenant vervaarde hoogen lof toe aan kapitein van Wyck, die het allerlaatst zijn schip verlaten en veel tot het reddend der lading toegebragt heeft. De berigtgever eindigt zijn verleg met te zeggen: „de medailles zijn uitnemend schoon bewerkt en de mildheid der rotterdamsche maatschappij tot redding van schipbreukelingen kan niet genoeg geprezen worden."

knecht bevallen van vier gezonde jongens, die bij den doop de namen hebben ontvangen van *Mattheus, Marcus, Lucas* en *Johannes*.

Zoo als men weet is de poging tot zelfmoord in Engeland bij de wet strafbaar. Onlangs is een jong meisje van eene goede familie, dat in eene vlaag van wanhoop uit liefde zich van de Blackfriars-brug in de Theems had geworpen, na vergeefs gepoogd te hebben zich den hals af te snijden, door het centrale criminele hof veroordeeld tot 7 dagen gevangenisstraf. Dank zij de verzachtende omstandigheden, heeft de regter gemeend geene zwaardere straf te moeten uitspreken.

FRANKRIJK.

Parijs, 24 mei. De Kamer der Afgevaardigden heeft in de verdere zitting van gisteren het wetsontwerp, waarbij een krediet van 200,000 franken voor de juli-feesten gevraagd werd, artikelsgewijze aangenomen, maar bij gebrek aan een genoegzaam aantal leden, kon men niet over het geheel stemmen.

Men leest in een der avondbladen, dat er tegen het einde der zitting, eene promotie van Pairs zal plaats hebben.

De minister van binnenlandsche zaken heeft maatregelen genomen om het vervoer der cellulaire rijtuigen op de spoorwegen van Parijs naar Tours en van Tours naar België te doen plaats hebben.

Een der fransche gerangenen, die op bijna wonderdadige wijze aan *Ab-el-Kader* in het gebergte van Jurjura is ontkomen, op het oogenblik, dat hij door de Arabieren zou ter dood gebragt worden, te weten de luitenant *Lacôte*, is bezweken, ten gevolge van de vermoeijenissen en van de ontvangene wonden. Hij is te Boghar (Algérie) overleden.

Een der leden van de zending naar China deelt in een brief de volgende belangrijke bijzonderheid mede: In de handelstad Tchang Toeou had te midden van eene groote volksmenigte de terechtstelling plaats van een chineesch koopman, die faillit was geraakt, hetgeen zeer zelden gebeurd, in China, en daarenboven zich schandig had gemaakt aan de misdaad van valsheid, hetgeen nog zeldzamer plaats heeft. Het was het tweede voorbeeld van misdaad, sedert 1820, het jaar, waarin de tegenwoordige keizer den troon besteg. De straf bestond in het afkappen der beide handen en al de schuldverschets waren tegenwoordig om de strafufoening van den ongelukkige te zien.

SPANJE.

Madrid, 28 mei. Het gerucht liep gisteren, dat het portugeesche ministerie van den hertog *Terceira* en van den heer *Thomas*, vervangen was geworden door een ander kabinet, voorgezeten door den hertog van *Palmella*, maar de lissabonsche bladen van den 13den maken geen gewag van zoodanige gebeurtenis.

Wij hebben reeds gewag gemaakt van het bijgetrokken van eene spaansche legermacht op de portugeesche grenzen, tot het observeren der bewegingen in dat rijk. Sommigen willen weten, dat de spaansche troepen, des noods, ten behoeve van het portugeesche gouvernement zouden tusschen beiden komen.

BRUSSEL.

Brussel, 26 mei. De verkiezingen van tien provinciale raadsleden, gisteren, zijn hier ter stede in allen deelen geheel overeenkomstig afgevoerd met de voordragt van de societij *Alliance*. De kerkelijke partij is, om zoo te zeggen, niet eens daartegen opgekomen; het gezamenlijk aantal der kiezers, die de zeven kieskringen hebben uitgemaakt, bedroeg 648, en, ofschoon mitsdien de volstrekte meerderheid met 325 bereikt was, is de kandidaat der *Alliance*, de advocaat *Roussel*, (terwijl 60 stemmen verloren werden op den door hem te vervangen raadsheer, die begeerd had niet weder in aanmerking te komen), met 552 stemmen gekozen.

De negen, ter hervorming aanbevolene, raadsleden hebben elk een getal stemmen verkregen, waarvan het meeste 632, het minste 617 beoef. In geen geval waren er derhalve van de 648 stemmende kiezers meer dan 31, die niet met de *Alliance* instonden. Zelfs de heer *Defaqz*, tegen wien, als grootmeester-nationaal van de vrijhandelssorde, de kerkelijkegezinden meest verhoogen zijn, en ondanks dat door den aangewenden kunstgreep, ettelijke, echter zeer weinig, liberaalgezinde kiezers werkelijk op een anderen naam afgeleid zijn geworden, heeft 620 stemmen behaald.

De vertegenwoordiging van het canton Brussel in

den provincialen raad bestaat mitsdien uit de heeren *P. Annemans*, koopman, *P. Barbanson*, advocaat, *F. Basse*, koopman, *P. A. J. Coppyn*, notaris, *E. Defaqz*, raadsheer in het hof van cassatie, *H. G. Schumacher*, koopman, *V. Uytterhoeven*, geneesheer, *J. Verhaegen*, de jonge, advocaat bij het hof van cassatie, *F. J. Wijns de Raucourt*, burgermeester, en *Ad. Roussel*, advocaat en professor aan de universiteit te Brussel.

Men verneemt van Antwerpen, dat aldaar, tot vervanging van den heer *Feydt*, wiens lidmaatschap in den provincialen raad onbestaanbaar was geworden uit hoofde zijner hoedanigheid van lid der nationale vertegenwoordiging, met 488 stemmen van de 777 opgekomen kiezers, verkozen is de heer van der *Nest*.

Het voorstel, in den gemeenteraad, om de gethische zaal van het stadhuis ter beschikking te stellen van het in den aanvang der maand juni te houden liberaal congres, is bij de beraadslaging onderstond geweest door de afgevaardigden en de vier schepenen (voorheen wethouders). Het besluit is genomen met eenparige stemmen van alle tegenwoordige leden, op ééne na, den heer *Blatz*, die echter door een brief in den *Observateur* de redenen heeft doen kennen, waarom hij in getmoede méende eene zaal op het stadhuis daartoe niet te mogen afstaan, hoewel voor zich zelve de voorgenomen bijeenkomst van de bedoelde vergadering zeer toeijchende en met de zelve oogmerk instemmende. Men verneemt thans dat de minister *DeTheux* zich uit het register van de handelingen van den gemeenteraad een afschrift valt te dezer zake gshoudene beraadslaging heeft doen voorleggen.

Binnenlandsche berigten.

Amsterdam, 26 mei. De brusselsche *Emancipator* laat op het berigt volgen, hetwelk wij uit 's Hertogenbosch hebben medegedeeld nopens het sluiten van het traktaat tusschen Holland en België, dat het waar is, dat een kabinet-koerier, de heer *Wittocx*, donderdag avond uit Brussel naar Gravenhage is vertrokken, en dat, ofschoon het Belgische kabinet niet onvoorwaardelijk in de voorstellen van de handelaars nog sceidt, na deze depêches, slechts zeer gering zijn kan.

Onze berigten uit Gravenhage bevestigen volkomen het berigt van, of ten minste het zekere uit, op eene eindelijke beslechting van eeten *Marieven* oorlog met België. Zij vragen en zij, dat de reuk des konings naar Weimar alleen daarom was nitegield, omdat Z. M. niet dan na de onderteekening der overeenkomst het vaderland wilde verlaten.

Thans kunnen wij met genoegzame zekerheid melden, dat de voorstellingen door de beroemde fransche tooneelspeelster *Rachel Félix*, in het fransche maar in den grooten schouwburg alhier te geven, voortgang zullen hebben, en dat, ofschoon het, nog niet bepaald is, op welken avond dezelve een aanvang zullen nemen, er ten minste reeds een paar daarvan in de eerstvolgende week te wachten zijn. De *Gravenhager* meldt van wege den minister van finantiën is bekend gemaakt, dat de middelen der inlandsche granen, voor het gehele rijk, over het tijdvak van den 20sten april 1846 tot en met den 19den dezer, per mud zijn bepaald te veertien tarwe 9/19, rogge 7/28, boekweit 7/27, en 1/46, katoen 3/22 en ongekilde 1/27, dat de regten op den in 1846 voor de maand juni eerstkomende, per mud als volgt tarwe en gekilde spelt 25 centen en 50 centen, rogge 15 centen en 30 centen, boekweit 10 centen en 30 centen, gerst en mout 10 centen en vrij, haver 10 centen en vrij en ongekilde spelt 5 centen en vrij.

Gravenhage, 26 mei. Uit een ministerie van den minister van finantiën, aan de heeren gouverneurs der provincien gericht, blijkt, dat het voornemen bestaat, om het inwisselen van de zwaarte rijksschuld, waarvan het ongeschikt en gevechtend is en die genand zijn, zoo spoedig mogelijk te doen volgen, en alzoo het tijdelijk in omloop blijven daarvan korstantig te maken.

Gravenhage, 26 mei. Bij Eijnde Ministerie deelde van den 20sten mei 1846, nr. 5, is ik moment tot substituant-officier bij de arrondissement-regie te Amsterdam mr. *J. A. Jolles*, thans substituant-griffier bij het provinciaal gerecht in Noord-Holland

Hij Zijner Majesteit besluit van den 22sten mei 1846, no. 54, is benoemd tot raadshier in het provinciaal gerechtshof in Groningen mr. H. A. Spandaw, thans griffier der provinciale staten van Groningen.

— Reeds lang was de aandacht der regering gevestigd op de wenschelijkheid van die mate van eenvermigheid tusschen het regtswezen in de nederlandsche oostindische bezittingen en dat in het moederland, welke met de zoo verschillende omstandigheden bestaanbaar kan worden geacht.

In het jaar 1839 werd eene commissie ingesteld tot het voorbereiden van al wat daartoe werd gevorderd. Na hare taak ten einde te hebben gebracht, is zij in het laatst van het afgelopen jaar ontbonden geworden.

Bij koninklijk besluit van den 16den mei 1846, no. 1, zijn thans, na raadpleging van de departementen van koloniën en justitie en van den raad van state, vastgesteld de navolgende wettelijke verordeningen, te weten:

de algemeene bepalingen van wetgeving voor nederlandsch Indië;

de bepalingen, betrekkelijk de misdrijven, begaan ter gelegenheid van faillissement en bij kennelijk overtreffingen, mitsgaders bij surseance van betaling, voor nederlandsch Indië.

De afkondiging in Indië, van deze verordeningen, zal vóór of op den 1sten mei 1847 en dertelver invoering vóór of op den 1sten januari 1848 plaats hebben.

De gouverneur-generaal is wijders bevestigd geworden, om de laatste hand te leggen aan en onder 's koninkrijks vlagge te plaatsen de volgende wetten:

een reglement op de burgerlijke regtsvordering voor het gerechtshof en de raden van justitie;

een reglement van strafvordering voor het hooggerechtshof en de raden van justitie, en

een reglement op de administratie der politie, mitsgaders op de burgerlijke regtsvordering en strafvordering voor de arrondissementen, districten en de personen.

Aan dien landvoogd is nog opgedragen, om den ontwerp van Wetboek van Strafrecht voor nederlandsch Indië te doen verslaan en zoodra mogelijk naar Nederland te zenden, ter beoordeeling en bekrachtiging.

De heer staatsraad jhr. mr. H. L. Wichers, aan wien, blijkens de Staats-Courant van den 17den december 1845, de taak is opgedragen, om den gouverneur-generaal behulpzaam te zijn in het invoeren der nieuwe wetboeken, heeft zich ter volvoering dier zending, op den 20sten der loopende maand, ingescheept aan boord van het schip Rotterdam, gezagvoerder P. Kie, en is den 23sten dezer naar zijne bestemming onder zeil gegaan.

Rotterdam, 26 mei. Blijkens het programma voor den wedstrijd der koninklijke nederlandsche Yachtclub, hetwelk thans het licht ziet, zal die wedstrijd op den 10den juni op de rivier de Maas plaats hebben.

De koninklijke commissie van onderzoek, onder de hooge bescherming staaf van Z. M. en koning en H. K. H. de prinsen van Oranje en Alexander van Nederlanden, ten volle beëindigd, niet alleen besloten heeft eene toelage van twee duizend gulden te bestemmen tot de oprichting eener doelmattige tribune voor de ontvangst der vorstelijke bezoekers en verdere leden der Club, maar zelfs met de grootst mogelijke welwillendheid, den doelmattigst mogelijken grond daartoe aan den oever der rivier, tegen de westzijde van den Veerdam naast Katendrecht (Ponter) heeft afgestaan.

België wordt overstromd door industrie-rijders, die zich voortdurend bezig houden met gebruik te maken van de illegale vrijheid des publieks. Dezer dagen beroemde er zich een, de kunst uitgevonden te hebben om in een minuut fero bier te maken.

De heer, die het bier, dat hij zijn geheim verkocht, verkocht het niet, maar gaf het, was het antwoord.

De heer, die het bier, dat hij zijn geheim verkocht, verkocht het niet, maar gaf het, was het antwoord.

De heer, die het bier, dat hij zijn geheim verkocht, verkocht het niet, maar gaf het, was het antwoord.

De heer, die het bier, dat hij zijn geheim verkocht, verkocht het niet, maar gaf het, was het antwoord.

De heer, die het bier, dat hij zijn geheim verkocht, verkocht het niet, maar gaf het, was het antwoord.

en, vervolgde hij, wanneer gij zoo goed wilt zijn met mij naar den kelder te gaan, dan zal ik het goede of slechte bier in een heerlijk fero veranderen, dat beter is — ik ben er van verzekerd — dan dat, hetwelk van Hal of Brussel komt. Dit voorstel werd gedaan aan zekere kroeghouderster.

Welke dochter van Eva zoude in dergelijk geval aan de nieuwsgierigheid wederstand hebben kunnen bieden? Zij gaan beiden naar den kelder; de industrie-rijder stoot den stop van een vat bier naar beneden en verzoekt aan de vrouw hare vinger op het gat te zetten; van een nabij liggend vat stoot hij ook den stop naar binnen en verzoekt aan de kroeghouderster een vinger van hare andere hand op dat gat te plaatsen. Toen zij daar nu met beide handen bezig was, wendde de ander voor, dat hij nog een werktuig moest halen; hij klom uit den kelder, nam het geld uit de winkellade, stak eene sigaar aan en verwijderde zich neurigende.

De vrouw stond te vergeest op hem te wachten.

Nijmegen, 25 mei. Laatste zaterdag den 23sten dezer, is in de rivier de Maas, aan de lentsche zijde, bij de plaats van een onbekend wegekleed manspersoon, oud, circa 30 jaren. Volgens de plaats gehad hebbende lykchouwing, moet er van geenen geweldadigen dood zijn gebleken, zoodat deze persoon vermoedelijk door een of ander fooyal zal zijn verdronken.

Apeldoorn, 25 mei. Tegen de helft der volgende maand verwacht men eenige vreemdelingen, om deel te nemen aan de valkenjagt. De heer Newcombe, die zich sedert eenige dagen met zijne echtgenoot reeds hier bevond, heeft in het laatst der verledene week, plotseling naar Engeland moeten terugkeeren. Men hoopt nog op de wederkomst van dien voorstander der valkenjagt.

De valkeniers worden gelijkvormig gekleed; en te oordeelen naar den spoed, welke daarmede gepaard gaat, meent men, dat op den aanstaanden verjaardag van H. K. H. de prinses van Oranje, weder eene eene luisterrijke valkenjagt zal plaats hebben.

Z. K. H. prins Alexander is heden namiddag insgelijks naar 's Hage afgereisd.

Arnhem, 27 mei. Heden morgen ongeveer ten half zes ure, is alhier (per extra spoorlijn?) aangekomen G. M. de koning der Nederlanden, zich begevend naar Weimar. Z. M. was vergezeld van den baron Miellet van Coehoorn en den graaf Bylandt de reis van hier is voortgezet met Zr. Ms. stoomjag de Letuur.

— Ten gevolge van het overlijden van C. E. C. Weijmarshausen, deurwaarder bij het provinciaal gerechtshof in Gelderland, heeft Z. M. bij besluit van 12 mei ll., no. 62, in zwaarfz plaats benoemd D. A. Niehof.

Mengelwerk.

Op het ons daartoe gedaan verzoek, nemen wij gaarne het aan het dagblad "De Overijssel" ingezonden volgende artikel over.

De nederlandsche handelmaatschappij.

De twee artikelen in uw gezicht dagblad, aan het stelsel der nederlandsche handelmaatschappij gewijd; (en ook te vinden in de Arnhemse Courant van 8 en 11 april ll.) zijn met levendigen bijval in de geheele provincie Overijssel, en wellicht elders, gelezen; de uitnemending dier zaken is naauwkeurig waargenomen, en iedereen hoe weinig dan ook met de handelmaatschappij bekend, zal het denkbeeld als vernieuwend beschouwen.

Het gebrek van evenwigt tusschen koopers en verkoopers belet niet alleen eene wettelijke vrije mededinging, maar het draagt nog in zich de schadelijkste gevolgen voor hen, die zich blindelings aan het despotisme der nederlandsche handelmaatschappij onderwerpen.

Heigegen daaromtrent reeds is geschreven bepaalt zich tot algemeene gevolgtrekkingen, men dient, echter, ook het huiselijke gedeelte bloot te leggen.

1°. Niet alleen, dat er bij de calicot-fabriekanten een algemeen verbod bestaat, om, noch voor eigene rekening, noch voor rekening van anderen, uitzendingen te doen van zoogenaamde goede waren, en dat de nederlandsche handelmaatschappij de goederen met de minste font onder waren van de 2de klasse rangschikt en dezelve behoudt onder korting van 4 pCt. wordt tevens het verbod toegepast op goederen, die bij de 3de klasse worden rangschikt, met eene vermindering van 10 pCt., ofschoon derzelve gebreken stellig zonder aanmerkingen zouden blijven bij eenen tweeden koper, of op de oostindische markt. Dan deze beoordeeling is geheel willekeurig en steunt meerendeels op fouten, die

noch de wezenlijke waarde, noch den verbruiker te kort doen; zoodat ook die 10 pCt. kunnen gevoegd worden bij het vermoedelijke verlies, dat den overprodukteur (en wie is dit hier niet) zich moet getroosten, om na het mislukken van achtereenvolgende inschrijvingen, zijne waren te gelde te maken.

2°. De nederlandsche handelmaatschappij koopt op comptant; rekest men nu dat er (alles wel ingerigt zijnde) twee maanden benoedigd zijn om twisten uit Engeland te laten komen en die in bewerking te brengen, dat men de vervaardigde stukken na de derde maand aanbiedt, dezelve echter door een verschil van 1 cent per stuk te hoog op de inschrijving, drie maanden blijven liggen, zoo zijn reeds zes maanden verstreken; worden nu deze stukken bij de 2de inschrijving aangenomen, dan verlopen er nog 2 maanden alvorens de keuring en uitbetaling hebben plaats gehad (1), wordende op dezen voet het voorschot van den fabrikant tot 8 maanden gerekt, terwijl de minvermogensden van hun crediet misbruik maken, tot dat zij eindelijk in den afgrond storten.

3°. Indien de calicot-fabrikant om zoo veel gegronde redenen te klagen heeft, wat moet hij dan zeggen, die in andere voorwerpen voor den uitvoer naar Java werkzaam is? Het is hier vooreerst de plaats te herhalen, wat de voormalige resident, graaf van Hogendorp aanmerkte, betrekkelijk de oostindische compagnie (Zie Coup d'oeil sur Java.

« Une société de commerçants, étant devenue maîtresse d'une immense superficie territoriale, il devait en résulter naturellement, que le système du gouvernement colonial, les réglemens industriels et de commerce qui y furent introduits, eurent principalement pour but l'avantage de la compagnie; l'intérêt de la colonie, tous les autres intérêts devaient être subordonnés à celui-là. On fit produire non ce qui aurait pu être produit, mais ce qui convenait à la compagnie, des denrées enfin pour lesquelles elle avait un débouché sûr ou exclusif. Un tel ordre de choses ne pouvait conduire à un accroissement supérieur de l'industrie agricole et commerciale de la colonie, car ce n'est en effet qu'une augmentation de productions, qui peut fournir ces moyens de consommation. » (2)

Deze regelen, met verandering van enkele woorden; uit den aard der zaak voortvloeiende, zijn geheel van toepassing op de drukkende omstandigheden, in welke zich alhier bevinden de fabrieken in gekleurde weefgoederen. Die artikelen hebben even als de calicots hun gunstig en ongunstig tijdstip gehad, er is bij de nederlandsche handelmaatschappij geld mede gewonnen en verloren; verloren vooral door eene overdrevene impulsie, die van wijlen den generaal, graaf van den Bosch uitging en niet dan met weersin door de vaderlijke directie van dien tijd werd nageleefd.

Het heeft niet aan gekleurde voorwerpen gebreken, doof fabriekanten gedaen, om den kwijnenden staat van debiet in deze voorwerpen te verhelpen; men heeft nieuwe proeven aangeboden: 1°. in consignatie; 2°. in verkoop, met verantwoordelijkheid voor al het verlies, dat men als voor eene mislukte proef zou hebben kunnen behalpen; 3°. met aanbidding van naar de uitbetaling te wachten, met dat de geheele realisatie ook van de terugvracht zou zijn tot stand gebracht; niets is aangenomen! Het artikel gaf geene zekere winsten meer: « on fit produire non ce qui pouvait être produit, mais ce qui convenait à la compagnie. »

Het is niet te vorderen dat ieder, die deze beoornamingen leest, genoegzame speciale kennis in verschillende takken van nijverheid hebbe om te kunnen beslissen, dat reeds het stelsel der nederlandsche handelmaatschappij de voorbringers van calicots te gronde zal brengen, dat stelsel bij de fabricatie van gekleurde weefgoederen bijna fysieke hinderpalen in den weg brengt; edoch hadden de fabriekanten tegen die hinderpalen geworsteld, en hun waren dan ook, ofschoon tot verlies eenige onbeduidende hoeveelheden bij inschrijving ten deel gevallen, terwijl zij op betere omstandigheden bleven hopen. Sedert de maand september, werden hun echter tegen inschrijvingen bijna meer toegestaan, en bleven zij van de zoogenaamde vrije mededinging verstoken, die de nederlandsche handelmaatschappij uitsluitend aan Noord-Brabant had gegund.

(1) De goederen, op 8/21 december afgeleverd, zijn den 26 maart 1846 nog niet betaald.

(2) « Eene maatschappij van kooplieden alszwaarfz onzaggelijke uitgestrektheid gronds meester geworden zijnde moest hieruit natuurlijk volgen, dat het stelsel van koloniaal bestuur, dat de reglementen op den handel en de nijverheid welke daar werden ingevoerd, hoofzakelijk het voordeel der compagnie ten doel hadden. Het belang der kolonie, alle andere belangen moesten aan dit eerste vereischte ondergeschikt zijn; men deed voortbrengen hebben de compagnie behagde, niet hetgeen voortgebracht konde worden en men pleette daartoe aan, voor hetwelk de compagnie een onbeduidend uitstrijkend vertier had. Zelfs het staat van zaken was niet geschikt om de nijverheid van landbouw en den handel van de kolonie met te brengen, want inderdaad is alleen de vermeerdering van de kolonie het middel om aan het verbruik van in de kolonie te worden voedsel te geven. »

Wij zonden dit kuiper toegeven, indien de examinatoren er ook niet meer van wisten; maar zoo zij daaren egen hun vak verstaan, waaraan wel niet getwijfeld zal worden, als men weet, dat de commissie voor zoodanig examen is zamengesteld uit den kommandant van een stoomschip, een officier van de stoomvaartdienst, den ingenieur van deze dienst of twee machinisten der 1ste klasse, dan zal het hun spoedig blijken, of de antwoorden van buiten geleerd zijn, dan of zij van een goed begrip en kennis der zaak getuigen. Dientuilen staat er aan het hoofd der vragen: dat de machinisten van hunne goedheid, voor zoo veel nodig, door uitvoering eigenhandig bewijzen moeten geven. Dit toevoegsel schijnt ontsnapt te zijn aan hem, die zoo beducht is, dat men te hoop tegen de vragen zal opzien.

Ingezonden stukken.

Autocratie.

door ?

(Door toeval is de plaatsing van dit stuk vertraagd.)
Wij weten, dat geestelijke aangelegenheden te vergelijken zijn bij wapenrusten, waarin men de handen niet kan rukken zonder gewond te worden; maar dit mag geen reden zijn om te zwijgen, wanneer het burgerplicht is te spreken. Kort, maar onbeschrond, zullen wij dus de openbare aandacht vestigen op een door ons waargenomen treurig verschijnsel in de hoop, dat dit meer bevoegden zal uitlokken daarover breedvoeriger te handelen.

De beschouwingen van de *Arnhemsche*, van de *Nieuwe Rotterdamse Courant* en van het *Amsterdamsch Handelsblad* zijn door vele protestanten gewraakt. Gewraakt, niet, omdat men van oordeel zoude zijn, dat de gouverneur generaal van nederlandsch Indië bezocht was, den heer *Caen* en de andere roomsch-katholieke geestelijken uit nederlandsch Indië te verwijderen! Niet, omdat men van oordeel zende zijn, dat daartoe redenen aanwezig waren! Neen: maar omdat die heeren *roomsch-katholieke geestelijken* zijn. Waartoe dient een bisschop op Java? vraagt men. Wat beelde die bisschop zich al niet in? De gouverneur-generaal kon geen *imperium in imperio* dulden, enz. Maar, wat doen deze en dergelijke gezegden en vragen ten deez af? — Van het oogenblik, dat men eenen bisschop op Java heeft toegelaten, heeft men ook stilzwijgend de gevolgen daarvan toegelaten, dus erkend diens bisschops, *geestelijk gezag* over de indische roomsch-katholieke geestelijken. Wilde men dit laatste niet, dan had men daaromtrent bij het toelaten van den bisschop moeten overeenkomen. Dat dit soude geschied zijn, blijkt niet, en is ook niet waarschijnlijk, omdat de roomsch-katholieke kerkelijke leerstellingen dat niet gedoogen. Maar de bisschop heeft gezegd, slechts *zoo veel mogelijk* aan de bevelen van het tijdelijk hoofd van het indisch bestuur te zullen gehoorzamen! Ja! dit is door hem gezegd, en... kon door hem gezegd worden. De eerste wet der *kerk* is, dat de geestelijkheid slechts gehoude is, de bevelen van de wereldlijke magt te eerbiedigen voor zoo verre die met hare leerstellingen en de goede zeden overeenkomen. Op die stelling, en op die stelling alleen, doelen die woorden. Wilde men de toepassing van die stelling niet, men had daaromtrent bij het toelaten van eenen bisschop moeten overeenkomen.

Wij zijn er verre af, de menswijze van den bisschop of de leerstellingen van de roomsch-katholieke kerk te verdedigen; maar door den heer *Caen* is niets gedaan, strijdig met 'slands wetten. — Hij is mensch, hij is burger, hij is Nederlander! Als zoodanig heeft hij gelijke rechten met protestantsche en israëlitische burgers. Als zoodanig, en als zoodanig alleen is zijne verdediging en de wijze zijner verwijdering door de bovengemelde dagbladen beoordeeld en veroordeeld.

Dit te doen uitkomen is de bedoeling van dit schrijven. De *Hemel* geve, dat het weerklink vinde bij allen, onverschillig van welke godsdienst!
Amsterdam, 7 april 1846.

Vragen voor het examen der machinisten bij de nederlandsche marine.

Volgens den schrijver van het stuk, voorkomende in de *Arnhemsche Courant* van den 28sten april j., betrekkelijk de vragen voor het examen van machinisten bij onze stoom-marine, is het onzin om vragen voor een examen voor te schrijven; — zoo is het om alle geval onzin, dat de voornoemde machinisten, enz. vooraf met de vragen bekend zijn, die gelien kunnen gedaan worden; want den meer of minderen trap van hunne kunde en ervaring te doen blijken. Volgens hem behooven zij nu de antwoorden slechts voor enkele dagen in hun hoofd te hebben, om door hun examen te komen.

Wij zouden dit kuiper toegeven, indien de examinatoren er ook niet meer van wisten; maar zoo zij daaren egen hun vak verstaan, waaraan wel niet getwijfeld zal worden, als men weet, dat de commissie voor zoodanig examen is zamengesteld uit den kommandant van een stoomschip, een officier van de stoomvaartdienst, den ingenieur van deze dienst of twee machinisten der 1ste klasse, dan zal het hun spoedig blijken, of de antwoorden van buiten geleerd zijn, dan of zij van een goed begrip en kennis der zaak getuigen. Dientuilen staat er aan het hoofd der vragen: dat de machinisten van hunne goedheid, voor zoo veel nodig, door uitvoering eigenhandig bewijzen moeten geven. Dit toevoegsel schijnt ontsnapt te zijn aan hem, die zoo beducht is, dat men te hoop tegen de vragen zal opzien.

Men staat terecht verbaasd over zoo groote haarkloverij, want wat doet het eigenlijk ter zake, of men in den vorm van vragen der leerlingen aandacht vestigt op de onderscheidene onderwerpen, waarop zij zich moeten toelagen, dan wel, zoo als de kritiek verlangt, die punten bij wijze van bepaling voorstelt. Doch wij gelooven, dat het doelmatig is, in het belang der zaak, om goede machinisten te vormen, dat men hen daarin behulpzaam zij, door hen zooveel mogelijk de onderscheidene plaatsen ter beoefening aan te wijzen, om daartoe te geraken. Of zij daarin inderdaad geslaagd zijn, zal waarlijk aan een bekwaam examiner, bij het doen der vragen, en de wijze waarop hij die inrigt, spoedig genoeg blijken.

De bediller zegt, dat men nog maar een stap verder had kunnen gaan door de antwoorden achter de vragen te voegen, en wil beduiden, dat zulks thans meer dan half pligt is geworden. — Wij noodigen hem uit, zich daar eens zelf op toe te leggen, waar hij nu zoo klakkeloos zoekt achter te komen; dan zal hij leeren, hoezeer de kritiek oneindig veel gemakkelijker dan de kunst is. En als hij dan slechts de heft der vragen zal beantwoord hebben, dan zal hem reeds gebleken zijn, dat die stap een stap van belang is, en dat hij, die de antwoorden goed in het hoofd heeft, geen breekebeen kan wezen.

Daarna poogt hij de ongerijmde opvolging der vragen te betoogen, eensdeels, door op de plaatsing van eenige derzelve te wijzen, inzonderheid, dat van *bepaalde stoomspanning* gesproken wordt, vóórdat men gevraagd heeft, wat *stoomspanning* is; — anderdeels, door te doen opmerken, dat er vragen in de tweede afdeeling voorkomen, welke direct of indirect betrekking hebben tot onderwerpen die bij een vorig examen behandeld zijn. — Dit is juist hierdoor, dat gebrek aan doersigt en de *aanmatigheid*, om de zaken naar den schijn te beoordeelen, plicht, wetende de schrijver de verdeling van een cursus niet te onderscheiden van de manier, om vragen nopens examens voor te stellen. Hij is bang voor van buiten leeren en wil niet, dat men de vragen daartegen inrigt! Wij zullen trachten hem deze schijnbare anomalie op te lossen; indien b. v. vraag 16 of 25 gedaan wordt en de examinandus het antwoord niet van buiten heeft geleerd, dan zal hij weten, wat de daarin voorkomende uitdrukkingen van *stoompanning* en *werking der luchtpomp* willen zeggen, omdat hij dan onderzocht zal hebben, wat zij beduiden; weshalve, als hem naar derzelve meening gevraagd wordt, van zelf aan den dag zal komen, of hij het onderwerp, waarvan de rede is, verstaat. De vragen zijn dus zoo geplaatst, om wezenlijke kunde te doorgronden.

En wijders, waarom zou men, bij een examen voor een volgenden graad, niet rechtstreeks de definitie van iets mogen vragen, dat bij een vorig examen in verband met andere onderwerpen werd genoemd of ook, hetzelfde niet in een anderen vorm mogen inkleden en voorstellen, om zich te overtuigen, dat de examinandus de zaak goed begrijpt en verstaat? Het kan toch niet overbodig geacht worden, dat men bij het examen voor de 1ste klasse, den machinist op den toets stelt, of hij zijne kennis goed onderhouden heeft en op meer dan een geval weet toe te passen en te verklaren.

Het stuk kenmerkt een door gekwetste eigenliefsde verbitferden geest, wien bovendien de vragen of fusqueren — en het is genoeg, dat enige dazelke naar zijn oordeel niet goed zijn geraagschikt, en dat anderen voor hem quister zijn, om stof te vinden tot een regt vinnigen nitgat tegen den minister en den inspecteur der stoomvaartdienst. — Maar zeker is het, dat hij geen groot bijt van zijne wijsheden en voorzigtigheid heeft gegeven met zoo ongevoelen als verdediger op te treden van het onderwijs der adelborsten te *Madamblik*, in het vak van de stoomwerkknigkunde, dat door niemand is aangevallen. Deze zijn de gedachten van hen, die, zonder de vragen ontworpen te hebben, het jammer vinden, dat een nuttig werk zóu miskent worden en de den verkeerden indruk wenschen te weeten, welke droegredenen wellicht op sommigen kon gemaakt zijn.
Mei 1846.

Advertentien

Velp, den 26sten Mei 1846. — Heden overleed in den ouderdom van ruim 3 jaar, ons geliefd Dochtertje *FRANCOISE ROSTER BOURGEMINA SORRIA*.
J. L. VAN DER BERG,
C. G. VAN DER BERG,
GASTENDIJK.

Heden overleed ons jeugde-kind *HENRIK WILLEM*, een eene bezetting op de borst.
Velp, den 26sten Mei 1846.
C. L. VAN OELDERE,
M. REDDINGHUIS.
Mr. J. A. VAN ROIJEN,
Notaris te Zwolle, zal, op Woensdag den 3den Junij 1846, des middags om 12 uur, aan het *Kuberveer*, bij *Zwolle*, publiek verkopen:

HET LANDGOED,
DE HEERENHUIS
genaamd, gelegen nabij *Widtem*, aan de *Apeldoornsche Vaart* en aan den Grindweg van *Hattey* naar *Apeldoorn*, bestaande in eene kapitale **BOEREN-BEHUIZINGE**, met annex **SCHUREN** en **GETIMMERTEN**, **WEIDELANDEN**, **BOUWLANDEN**, **HOOFDLANDEN** en **BOSSCHEN**; te samen groot ongeveer 80 Bunders; benevens twee stukken **HEIDEVELD**, aan den Grindweg, groot 34 Bunders, staande te samen, bij inzate, op f 15,405.
Nadere informatien ten Kantore van genoemden Notaris. — *Brieven franco.*

De Erven wijlen den Heer *Ontvan-ger BEKKING* zullen, op den 3den Junij 1846, bij inzate, en op den 17den Junij 1846, bij toeslag, beide dagen des morgens om 10 uur, ten huize van *A. GRUTTERINK*, te *Farsseveld* (Provincie *Gelderland*), publiek veilen en finaal verkopen:
1o. Een **HEERENHUIS**, **ERYE** en **HOF**, staande op den besten stand in het aanzienlijk Dorp *Farsseveld*, bevattende onderscheiden behuizingen en geplafondeerde **BENEDEN-** en **BOVENKAMERS**, **KEUKEN**, **KELDER**, **WELWATERSPOMP** en verdere **GEMAKKEN**,
2o. Een **HOF** of **TUIN** aldaar.
Zijnde inmiddels **UIT DE HAND TE KOOP**.
Nadere informatien te bekomen bij den Notaris *van ZUIJDAM*, te *Terborg*. — *Brieven franco.*

A. A. F. VERSTRAATEN,
Notaris, gevestigd te *Mil*, zal, voor zijne principalen, in het openbaar openen en verkopen:
Het zeer aangenaam inzichthout het liggend **LANDGOED, HET OSSENBROEK**, onder de Gemeente *Beers*, kanton *Grave*, bestaande in een kapitaal **HEERENHUIS**, voorzien van negen ruime **BENEDENBOVENKAMERS**, twee **KEUKENS**, **PROVISIEKAMERS**, **WASKAMERS**, **TOILETTES**, **COMMODITEITEN**, eene annexe ruime **PAARDEN-** en **VEE-STALLING** met **HOUIZOLDER**, **KOETS**, **HUIS** en **MANGELKAMER**, **SCHUREN**, **TUIN**, **MANSWONING**, twee **BOEREN-WONINGEN**, **TUINEN** en **BOOMGAARDEN**, beplant met exquisite **FRUCHTBOOMEN**, **VISCHVIJVERS**, **BOUW-** en **WELANDEN** en **HOUTGEWASSEN**, zamen groot 48 Bunders.

Alles bij gedrukte biljetten breeder omschreven.
De verkoop zal geschieden te *Grave*, in het Logement *de Vergulde Roskroon*, bewoond door *Mevrouw de Weduwe SCHOONENBERG*, op Zaterdag den 13den Junij 1846 provisaoneel, en Zaterdag den 27sten derzelve maand, finaal, telkens des namiddags ten 4 ure te beginnen.
Nadere Informatien te bekomen ten kantore van voornoemden Notaris en van den Notaris *P. H. J. G. JONCKHEER*, te *Ginnesden*, bij *Breda*.

De ondergeteekende maakt hiermede bekend, dat hij, voor als na de *afrekening* waarsamer der belangen zijner zaken te en dat zijn oudste Zoon, *JOHANNES THOMAS*, in geen deele hoegenaamd eenigen invloed op de zelve heeft of tot een' of andere handeling, zónder zijne autorisatie, gemachtigd is. Tevens maakt hij aan dezen Zoon, *JOHANNES THOMAS*, geens Gelden tegen deszelfs kwitantie uit te betalen of aan hem enig krediet, ten laste van den ondergeteekende, te verlenen, maar deze laatste in eer of ander geval geens aanswoordelijkheid hoegenaamd aansprakelijk neemt.
Den 26 Mei 1846.

MERTS,
Leidsch en Kamerbeheerger.

OMNIBUS-DIENST
OF
VELP.
Begin den 28sten Mei 1846.
Van *Arnhem* naar *Velp*: des morgens om 9 uur en 45 minuten.
Van *Velp* naar *Arnhem*: des morgens om 11 uur. Des namiddags om 4 uur naar *Velp* en terug om 8 uur.
J. P. FLORISSEN.

Uitverkoop te Arnhem.
Den 27 Mei 3 El 0 Palm 3 Duim: gew. 0 gev. 10 D.
Te Arnhem, bij *C. A. THIECK*, Boekdrukker.